

Gammelbildet

KULTURVERNPRISEN
2007!

Nordmenn på okkupert Skattøra

Per Eliassen
Tlf.: 77 64 06 12
per.eliasen@
bladet-tromso.no

En tysk flymekaniker i Luftwaffe tok dette bildet etter okkupasjonen av Tromsø sommeren 1940. Det viser et par gjenger av sivile nordmenn i arbeid med både flyhangaren og området omkring. Som en ser var det ingen maskinell kapasitet for graving på denne tiden. Utgraving av det som sannsynligvis skal bli oppstillingsplass for fly skjer for hånd. I det samme området var det også tiltenkt en flyhangar nummer to.

Dette er nok et bilde fra Simon Orchard og Leif Arneberg, hentet fra oppkjøp av et album fra den samme flymekanikeren. Vi har alt vist bilder fra da Tromsø Seefliegerhorst ble bombet 26. august.

Vårt hovedbilde ble mest sannsynlig tatt sist i juni, og viser at tyskerne hadde det travelt med å fullføre det Marinens Flyvåpens 3. avdeling hadde påbegynt.

Ifølge Skattøra-historiker Fridtjof Sandring var det et firma organisert fra Oslo, Entreprenør A/S, som fikk utbyggingen med hangaren.

– Firmaet kan sies å ha vært inne på en langtidskontrakt siden de bygde på Skattøra både før, under og etter krigen. De hadde da tilsatt det meste av arbeidsfolk fra Tromsø. I juli 1940 omkom sågar John Andersen fra Tromsø etter at taket over et beskyttelsesrom raste ned over ham.

– Ellers hadde Selmer oppføring av mannskapsbrakker, og to byggmestere fra Indre Troms, Iver Utby og

Bjørn Bjørnsen, førte opp henholdsvis mekanikerbrakken og vaktbygningen. Førstnevnte til et anbud på 29.900 kroner, og vaktuset til 32.250 kroner, forteller Sandring.

Murbygningen opp til venstre er torpedobrakken, mens det sannsynligvis står en arbeidsbrakke lenger bort.

Sandring har også papirer som viser 152 sivile jobbet på sjøflyhavnen i 1942.

Året etter var det 144, mens det i 1945 bare står oppført 15 mann.

I januar 1940, før tyskerne kom, var det også arbeidskonflikt om utilfredsstillende forhold på arbeidsplassen. Tromsø Bygningsarbeiderforening ble kalt inn på valen, med Paul Johansen, Alver Johansen og en Ebeltoft for å forhandle med entreprenøren.

For øvrig har de første, overraskende bildene fra

bombingen av Skattøra både sunket inn og blitt gjenstand for nærmere gransking. Under det første bildet opererte vi med at bombingene skjedde fra et Supermarine Walrus, skutt ut fra katapult om bord i HMAS «Australia».

Nå opplyser Leif Arneberg at «Australia» aldri har vært lenger nord enn til Nord-

Afrika – høsten 1940. I den tyske loggen står det dessuten firemotors flybåter.

– Tyskernes flygjenkjenning var ikke alltid til å stole på. Hvis det var et dobbeltdekket fly som angrep, kan det ha vært en Sea Gloster fra hangarskipet HMS «Furius». I juli 1949 ble nemlig en canadisk skvadron (825) tatt

om bord, for å bombe Trondheim og Tromsø. Men hvis det også står firemotors flybåter i loggen, så kan det bare være Sunderland, sendt fra Shetland for å bombe Skattøra 26. august, sier Leif Arneberg.

per.eliasen@bladet-tromso.no
77640612

SKATTØRA 2007: Slik lå det samme området våren 2007 – med deler av splintmurene i bildet. Den kom som kjent ikke før i 1943. På bildet er betongplattformen alt rasert av en utbygger, og nå står splintmuren for tur – hvis ny entreprenør skal bygge ut. De to brakkene til venstre, sto ferdig alt høsten 1940. Foto: Per Eliassen